

UCHWAŁA NR XXVIII/197/10
RADY MIEJSKIEJ W SZEPIETOWIE

10 lutego 2010 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Średnica - Maćkowięta.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 214, poz. 1806; 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, 2004 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203; 2005 r. Nr 172, poz. 1441, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420), w związku z § 10 ust. 2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dn. 14 lutego 2008 r. (Dz. U. Nr 38 poz. 220 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Średnica - Maćkowięta, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szepietowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Moczydłowski

Załącznik do uchwały Nr XXVIII/197/10
Rady Miejskiej w Szepietowie
z dnia 10 lutego 2010 r.

Plan odnowy miejscowości Średnica – Maćkowięta

na lata 2010-2016

Szepietowo 2010

Spis Treści

I. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja

1. Położenie miejscowości
2. Historia miejscowości
3. Struktura przestrzenna miejscowości.

II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

1. Rolnictwo
2. Ludność
3. Infrastruktura społeczna i techniczna
4. Środowisko kulturowe.

III. Odnowa miejscowości

1. Przesłanki opracowania planu odnowy miejscowości
2. Kierunki odnowy
3. Analiza SWOT.

IV. Działania na rzecz odnowy miejscowości - planowane inwestycje – tabela.

V. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości.

VI. Wdrożenie i monitorowanie planu.

I. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja

1. Położenie administracyjne.

Kraj - Polska

Województwo - Podlaskie

Powiat - Wysokomazowiecki

Gmina - Szepietowo

Miejscowość – Średnica - Maćkowieța

Położenie miejscowości w Gminie Szepietowo pokazuje poniższa mapa:

2. Historia miejscowości.

Jak głosi znana legenda, powstanie wsi wiąże się z rodem szlacheckim noszącym nazwisko Średnicki. Szlachcic Tomasz przekazał swoje włości synowi Janowi, który mając trzech synów, podzielił je na trzy równe części. Najstarszemu Jakobowi przypadła rodowa posiadłość, od imienia nazwana Jakobowieța. Wymieniana jest również nazwa Jankowieța, od imienia założyciela rodu. Średni syn Maciej otrzymał część środkową, która nosi nazwę

Maćkowięta. Najmłodszemu Pawłowi przypadła w udziale najbardziej oddalona część majątku, zwana Pawłowięta. Stąd dziś trzy Średnice, jednak ci, którzy tam mieszkają, czują się jedną rodziną.

Wieś Średnica - Maćkowięta graniczy od północy ze wsią Średnica - Jakubowięta, od południa ze wsią Średnica - Pawłowięta. Wszystkie trzy wioski stanowią jedną całość. Według opracowania Józefa Maroszka pt. „Dzieje obszaru Gminy Szepietowo w XV – XX wieku” w 1444 r. miejscowość Średnica należała do niejakich Włodka i Mikołaja. Przed 1498 r. Włodek sprzedał swą własność braciom Stanisławowi, Grzegorzowi i Pawłowi Brzoskom. Składało się na nią 20 włók szlacheckich na których powstały 3 wsie Średnice: Jakubowięta, Maćkowięta i Pawłowięta. 20 maja 1498 r. król Aleksander Jagiellończyk rozstrzygnął spór, przyznając prawa każdemu do trzeciej części Średnicy: Stanisławowi Brzosce, synom Grzegorza Brzosi: Maciejowi i Paszce Brzezińskim oraz synowi Pawła Brzosi – Janowi.

Obecnie każda ze wsi Średnica należy do innej parafii: Średnica - Pawłowięta do parafii pw. św. Anny w Dąbrówce Kościelnej, Średnica - Jakubowięta do parafii pw. św. Piotra i Pawła w Wysokim mazowieckim, zaś Średnica - Maćkowięta do parafii pw. NMP Matki Miłosierdzia w Szepietowie. Parafie w Wysokim Mazowieckim oraz w Szepietowie powstały w niedawnym czasie, w latach 80-tych ub. w. Wcześniej obie wsie należały do parafii pw. Jana Chrzciciela w Wysokim mazowieckim.

Wieś Średnicę - Maćkowięta rozdziela praktycznie po równych częściach linia kolejowa Warszawa – Białystok. Kolej została wybudowana w latach 1860 – 1864 przez władze carskie jako połączenie Petersburg – Warszawa. Pierwotnie w Średnicy - Maćkowiętach planowana była stacja kolejowa. Świadczy o tym szeroki pas terenu, jaki został zajęty na potrzeby kolei. Jednak działania właściciela majątku Szepietowo - Wawrzyńce Stanisława Kiersznowskiego, który przekazał na rzecz stacji kolejowej swoją nieruchomość, sprawiły, że stacja kolejowa została utworzona w pobliskim Szepietowie.

W rejonie Średnicy w okresie I Wojny Światowej w sierpniu 1915 r. toczyły się krwawe walki. Niemcy prowadzili krwawe natarcie na pozycje rosyjskie. Dochodziło do walki wręcz, w której po obu stronach zginęło kilkuset żołnierzy. Świadczą o tym liczne cmentarze z tego okresu: 2 cmentarze w samej Średnicy, 1 nieopodal Szepietowa i 1 we wsi Stawiereje Podleśne.

Po oddaniu kolei do użytku został na rzece Miance wybudowany okazały żelbetowy most. Most ten latem 1944 r. wysadzili w powietrze wycofujący się Niemcy. Siła wybuchu była tak duża, że potężne odłamy betonowe rozrzucone były do 100 m od mostu.

Aby utrudnić korzystanie z torów Niemcy zepchnęli w miejsce wysadzonego mostu skład kilkunastu wagonów towarowych. Po II Wojnie Światowej odbudowano most, jednak w formie konstrukcji metalowej.

Fragment betonowego mostu wysadzonego przez Niemców

3. Struktura przestrzenna miejscowości.

Miejscowość jest usytuowana wzdłuż drogi gminnej. W zabudowie dominują budynki charakterystyczne dla indywidualnych gospodarstw rolnych: obok domu mieszkalnego występują najczęściej stodoły i obory, spichlerze itp. Średnica - Maćkowieża nie posiada wyraźnej dominanty przestrzennej, charakterystycznej dla miejscowości.

Droga w Średnicy – Maćkowieżach. W tle widoczny nasyp i tory kolejowe.

Widok miejscowości od strony torów kolejowych

II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

1. Rolnictwo.

Główną działalnością mieszkańców miejscowości jest rolnictwo. Rejon wsi Średnica - Maćkowięta otaczają dobre, żyzne gleby, charakteryzujące się wysokim poziomem produkcji rolnej. Mieszkańcy od dawna znani są z pracowitości, przywiązania do ziemi, dobrych rezultatów osiągniętych w działalności rolniczej. Obecnie cała Gmina Szepietowo, w tym rejon wsi Dąbrowa - Łazy jest dużym dostawcą mleka do największej w Polsce Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekovita” w Wysokiem Mazowieckiem. Bliskość tego przedsiębiorstwa stanowi ważny czynnik dla rozwoju rolnictwa na tym obszarze, gdyż rozwiązuje problem zbytu surowców wytworzonych przez rolników. Dobra organizacja skupu mleka sprawia, że wiele gospodarstw zaczyna specjalizować się w hodowli bydła mlecznego. Trend ten dotyczy także Średnicy - Maćkowięta, która jest jednym z ważniejszych miejsc tego typu hodowli na terenie gminy.

2. Ludność.

Według danych na dzień 01.01.2010 r. miejscowość liczyła 167 mieszkańców i jest dziewiątą (tyle samo mieszkańców ma Dąbrowa – Moczydły) pod względem liczby ludności

miejsowością w gminie. Jest też najludniejszą z trzech miejscowości noszących nazwę Średnica. Liczbę ludności na tle innych miejscowości gminy przedstawia poniższa tabela:

Liczba ludności w gminie Szepietowo, z podziałem na miejscowości w latach 2000 - 2009.

Nazwa wsi	2000 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.
Dąbrowa – Bybytki	56	54	57	60	63	59	61	59
Dąbrowa – Dołęgi	120	119	125	126	126	126	127	125
Dąbrowa – Gogole	64	66	66	63	61	60	60	59
Dąbrowa – Kaski	77	75	73	73	74	81	82	82
Dąbrowa – Łazy	189	196	196	195	196	182	179	178
Dąbrowa – Moczydły	177	181	180	175	172	170	167	167
Dąbrowa – Tworki	34	37	37	37	36	35	35	34
Dąbrowa – Wilki	111	111	107	107	104	108	97	95
Dąbrowa – Zabłotne	84	83	78	78	76	83	90	89
Dąbrówka – Kościelna	353	348	344	353	356	368	374	377
Jabłoń – Kikolskie	54	53	57	58	55	57	59	56
Jabłoń – Samsony	76	80	83	75	75	75	77	73
Kamień – Rupie	74	72	68	66	64	61	63	62
Moczydły – Jakubowięta	85	85	85	81	80	73	69	67
Moczydły – Stanisławowięta	74	74	73	72	68	67	63	62
Nowe Gierały	98	100	103	101	98	97	98	99
Nowe Szepietowo Podleśne	48	47	50	50	51	53	50	52
Nowe Warele	158	156	155	156	152	153	152	148
Nowe Zalesie	124	125	122	122	118	120	118	123
Plewki	65	68	68	71	67	66	66	67
Pułazie – Swierże	220	225	218	218	217	203	197	195
Pułazie – Wojdyły	16	16	16	17	17	17	17	17
Stary Kamień	124	125	122	119	119	116	117	114
Stawiereje - Michałowięta	51	51	50	49	50	49	49	48
Stawiereje - Podleśne	47	47	44	45	45	47	44	44
Szepietowo	2284	2268	2325	2321	2321	2345	2335	2334
Szepietowo – Janówka	117	120	114	118	120	122	126	124
Szepietowo – Podleśne	77	78	79	79	78	82	84	84
Szepietowo – Wawrzyńce	512	508	489	498	476	470	470	468
Szepietowo - Żaki	104	104	106	104	105	91	92	92
Szybory – Andrzejowięta	97	93	95	92	94	92	92	94
Szybory – Jakubowięta	50	49	48	50	48	44	45	47
Szybory – Włodki	70	69	64	66	65	63	63	63
Średnica – Jakubowięta	86	86	74	71	69	63	65	64

<i>Średnica – Maćkowięta</i>	<i>180</i>	<i>180</i>	<i>185</i>	<i>186</i>	<i>184</i>	<i>174</i>	<i>172</i>	<i>167</i>
Średnica – Pawłowięta	155	155	152	151	149	151	147	145
Warele – Filipowicze	92	94	94	93	90	90	89	86
Włosty – Olszanka	114	112	108	107	108	111	115	113
Wojny – Izdebnik	82	80	79	79	85	86	83	82
Wojny – Krupy	51	46	45	47	45	45	44	43
Wojny – Piecki	102	102	99	95	100	98	98	97
Wojny – Pietrasze	126	119	124	120	118	116	117	112
Wojny – Pogorzal	217	214	207	205	205	205	203	197
Wojny – Szuby Włociańskie	282	287	287	280	274	279	278	270
Wojny – Szuby Szlacheckie	102	102	98	91	87	87	87	87
Wojny – Wawrzyńce	67	66	66	64	66	64	65	63
Wyliny – Ruś	232	233	231	226	228	229	218	214
Wyszonki - Posele	54	52	52	54	53	52	53	49

Źródło: dane UM w Szepietowie.

3. Infrastruktura społeczna i techniczna.

Wszystkie gospodarstwa domowe w Średnicy – Maćkowiętach posiadają podłączenie do sieci wodociągowej oraz elektrycznej. Odbiór ścieków sanitarnych oparty jest o przydomowe zbiorniki nieczystości płynnych (tzw. szamba). Gospodarstwa domowe objęte są zorganizowanym systemem segregacji i wywózki odpadów stałych, prowadzonym przez Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczania w Szepietowie.

Dąbrowa – Łazy posiada dobre połączenie komunikacyjne z innymi miejscowościami, a bezpośrednia bliskość Szepietowa – centrum administracyjnego gminy (ok. 1,5 km) sprawia, że mieszkańcy mają dobry dostęp do instytucji zaspokajających potrzeby mieszkańców (urzędy administracji publicznej, bank, poczta, lekarze i apteki, weterynarze itp.).

W Średnicy - Maćkowiętach znajduje się jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej.

W sąsiedniej wsi Średnica – Pawłowięta funkcjonuje sklep spożywczy. Obecnie, tak jak w innych wsiach w regionie bardzo wygodną formą zakupów są sklepy obwoźne, które przyjeżdżają w określone miejsca o określonych porach i oferują podstawowe artykuły spożywcze.

4. Środowisko kulturowe.

Zabytki i miejsca pamięci.

Do zabytkowych obiektów na terenie Średnicy – Maćkowięta zaliczamy cztery drewniane domy mieszkalne datowane na pierwszą połowę XX w. (najprawdopodobniej powstałe na początku ub. stulecia).

Zabytkowe domy w Średnicy – Maćkowiecach.

III. Odnowa miejscowości.

1. Przesłanki opracowania planu odnowy miejscowości.

Realizacja zadań w ramach Planu Odnowy Miejscowości Średnica - Maćkowięta przyczyni się do polepszenia wizerunku miejscowości, podniesienia poziomu życia lokalnej społeczności, rozwoju społeczno - kulturowego oraz pobudzenia aktywności sportowo-rekreacyjnej. Ma służyć głównie integracji społeczności lokalnej i wzrostowi lokalnego patriotyzmu, rozwojowi organizacji społecznych, jak i zmniejszeniu problemów w sferze patologii społecznych.

2. Kierunki odnowy.

Kierunki odnowy rozwoju miejscowości są związane z rolnictwem i otoczeniem rolnictwa. Istotnym elementem powinno stać się wzmocnienie ekonomiczne podmiotów rolnych jak i pozarolniczych. Polepszanie kondycji sektora rolnego powiązane powinno być z systemem dopłat bezpośrednich dla rolników pochodzących z funduszy Unii Europejskiej.

Poza rolnictwem główny nacisk w kierunkowaniu rozwoju zostanie położony na działania mające na celu rozwój społeczno – kulturalny miejscowości, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży. Należy skupić się na poprawie jakości życia mieszkańców, uwypukleniu walorów krajobrazowych i historycznych miejscowości i okolic. Za istotny kierunek rozwoju należy też uznać działania związane z poprawą lokalnej infrastruktury. Ważnym elementem realizacji tego zadania będzie polepszenie infrastruktury służącej działalności mieszkańców w sferze kulturalnej, pielęgnowania lokalnych tradycji i zwyczajów.

3. Analiza SWOT.

Mocne strony	Słabe strony
Położenie blisko ośrodka administracyjnego gminy	Migracja młodych ludzi do miast i za granicę
Ciekawe obszary krajobrazowe	Brak alternatywnych w stosunku do rolnictwa źródeł dochodów
Aktywna postawa mieszkańców	Bezrobocie (również w rolnictwie)

Wydajna produkcja rolnicza	Słaba infrastruktura kulturalna
Zorganizowany system gospodarki odpadami	Część zabudowań posiada pokrycia dachowe eternitem (azbest)
sieć energetyczna, telefoniczna, wodociągowa	
Szanse	Zagrożenia
Dostęp do środków z funduszy strukturalnych	Zagrożenia dla środowiska naturalnego (zagoszpodarowanie organicznych produktów powstających przy hodowli trzody)
Działania władz lokalnych nakierowanie na rozwój miejscowości	Migracja ludzi młodych i wykształconych
Promowanie miejscowości jako jednej z najstarszych w gminie	Niestabilna sytuacja w rolnictwie
	Brak odpowiedniego zaplecza może prowadzić do stagnacji w życiu kulturalnym mieszkańców

IV Działania na rzecz odnowy miejscowości - planowane inwestycje.

Lp.	Nazwa projektu	Cel projektu	Realizator projektu	Harmonogram realizacji	Źródło finansowania i szacowany koszt całkowity w zł
1.	Remont świetlicy w Średnicy - Maćkowiecach.	-aktywizacja lokalnej społeczności w sferze kulturalnej - organizacja czasu wolnego przez prowadzenie zajęć o charakterze sportowo – rekreacyjnych, - działania mające na celu pielęgnowanie bogatych lokalnych tradycji i zwyczajów	Gmina Szepietowo	2010 r.	40 000,00 zł Środki własne Gminy i środki Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich

V. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości.

1. Remont świetlicy w Średnicy - Maćkowiecach.

Główną inwestycją planowaną w ramach działań na rzecz odnowy miejscowości ma być urządzenie świetlicy w Średnicy - Maćkowiecach. Inwestycja obejmować ma remont istniejącego budynku i prowadzenia działalności w ramach świetlicy. W chwili obecnej pomieszczenie nie nadaje się do prowadzenia przedmiotowej działalności.

W chwili obecnej brak jest na terenie miejscowości tego typu placówki. Urządzenie świetlicy przyniesie wiele korzyści lokalnej społeczności. Stanie się dla członków lokalnej społeczności miejscem codziennych spotkań, rekreacji i rozwijania różnorodnych zainteresowań. Będzie ona miejscem, w którym mieszkańcy będą mogli prowadzić aktywną działalność kulturalną, a także sportową. Placówka taka będzie miejscem, w którym możliwe będzie organizowanie obchodów patriotycznych, upamiętniających ważne wydarzenia historyczne, a także innych wydarzeń okolicznościowych (np. związanych z działalnością grup pielęgnujących lokalne tradycje). Umożliwi ona też podjęcie różnych działań rzecz rozwoju lokalnej kultury i edukacji.

Funkcjonowanie takiej placówki będzie miało dla lokalnej społeczności duże znaczenie, wykraczające czasowo znacznie ponad formalnie wymagany przedział 7 lat. Świetlica taka może stać się ważnym czynnikiem aktywnej działalności w środowisku i jednocześnie przykładem wspólnej troski samorządu i mieszkańców wsi o rozwój lokalnej kultury, o zapewnienie młodzieży i także osobom starszym godziwej rozrywki i możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.

Świetlica we wsi.

VI. WDROŻENIE I MONITOROWANIE PLANU

Plan Odnowy Miejscowości Średnica - Maćkowieża został opracowany w oparciu o wiedzę dostępną w momencie opracowywania dokumentu. Elementem decydującym o początku wdrażania Planu jest wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Miejskiej w Szepietowie. Wdrożenie Planu zaleca się Burmistrzowi Szepietowa.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia – czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych, dokonywaniu wizji lokalnych i sprawdzaniu rzeczywistego stanu realizacji zamierzonych działań. Zakłada się współpracę przy realizacji zadań wynikających z planu głównego realizatora – władz samorządowych Gminy Szepietowo i społeczności lokalnej Średnicy – Maćkowieża.